

Jak melou Boží mlýny

Staří mlynáři za totality

Srdce Evropy – tak je některými označována naše země, přes kterou se v dřívějších časech přehnal mnoho změn. K jedné z nich došlo na sklonku roku 1989, kdy se dosavadní totalitní režim tak silně otřásl v základech, že nakonec padl.

Až do té doby byla existence SJ v ČSSR sama o sobě důkazem, že i za vlády jedné strany, která svědkům jemně řečeno nepřála, bratři věděli, jak v takových podmínkách řídit činnost SJ. Teď vyšli z ilegality a měli před sebou volné pole působnosti. V nové situaci však chyběly zkušenosti, odpovídající prostory a prostředky. Co nechybělo, bylo nadšení a ochota dát pro dobrou věc své síly i čas.

Začalo se tím, co k dispozici už bylo. Před běžnými zvěstovateli až do té chvíle utajovaný (nikoli však před STB utajený) Bétel v Saveljevově ulici v Praze - Podolí, kterému se důvěrně a s láskou říkalo Domeček, dožal velkých změn. Opustila jej pětičlenná rodina bratra S., která zde až doposud bydlela, a mohlo se začít s rekonstrukcí. V garáži a přiléhající dílně se objevily provizorní stěny, a tak vznikly nové prostory, spíše prostůrky, pro pracovníky Bételu. Stolek s počítačem a židli – více se nevešlo – byl pracovištěm pro stavební oddělení. Bez nadsázky lze říci, že domeček praskal ve švech.

A jak na tom bylo překladatelské oddělení? Vraťme se na chvíli zpět do doby totalitní. Koordinátor pro ČSSR bratr Bohumil Müller (zemřel v listopadu 1987) měl k dispozici malou chatu v poklidném údolíčku nedaleko za Prahou, kde nejen čerpal nové síly, ale také duševně pracoval. Nebyla to však ledajaká chatička. Byly v ní i důmyslně vyřešené tajné skryše zhotovené šikovným truhlářem – bratrem z východního Slovenska. Mezi jiným v nich byly ukryty důležité dokumenty. K nim například patřil i originál „Výměru ministerstva vnitra“ o rozpuštění Společnosti ze dne 4.4.1949.

Nicméně, po listopadu 1989 nadešel čas, aby chata posloužila jinému účelu. A právě tam našlo útočiště překladatelské oddělení. Situace byla opět stejná jako v domečku v Podolí. Stísněný prostor pro práci a pro osobní život bratrů a sester. Pocit stísnění je ale kompenzován radostí z vědomí, že nyní již lze svobodně pracovat na Božím díle – byť na prostoru tak malém, že by tomu náhodný návštěvník stěží uvěřil.

Nedlouho po pádu totality dochází k privatizaci dosud zestátněného socialistického majetku. Říká se jí kupónová.

Staří mlynáři a kupónová privatizace

Říká se, že chudí zůstanou chudými a bohatí budou bohatnout ještě více. To neplatilo pro některé naše bratry v době kupónové privatizace. Právě díky ní se někteří z nich stali zbohatlíky „podnikateli“, protože včas pochopili, kde je startovní čára. Tedy spíše: jejich startovní čára byla jinde, než by se pro poctivé lidi slušelo.

Rychle se zorientovat v nově vzniklé hospodářské situaci jim pomohly i dřívější kontakty s podsvětím, jak odhaluje kniha *Zločin jako profese* od Janka Kroupy.

Někteří bratři spojili síly a um ve firmě Interconnex, jejímž prostřednictvím kupují budovu na Černém Mostě. Nikoliv pro sebe, ale jako dar NSSJ. Jsou to ti samí, co již dříve v aukci v hotovosti odkoupili objekt pro sál Království v Praze - Počernicích.

Jak štědrý bratrský počin! Našel by se někdo, kdo by za takové dary nebyl vděčný?

Kdo by pátral po původu finančních prostředků, za které byla budova pro pražský bétel zakoupena!

Že by o tom odpovědní bratři vůbec nepřemýšleli?

No, konec konců, někdy je lepší nepátrat. Možná si řekli: „Teď je konec stísněným podmínkám, konečně budeme všichni pracovat i bydlet pod jednou střešou.“ A tak se také, pochopitelně po nezbytných úpravách budovy, na kterých pracovaly stovky dobrovolníků, stalo.

Co předcházelo

Konečné rozhodnutí pro existenci bételu na Černém Mostě však mělo svoji předeheru, a to v podobě jiných možností, jak a kde by bétel mohl vzniknout.

S jedním návrhem přišel bratr Josef Š., který díky své stavařské profesi a pracovním kontaktům na pražském stavebním odboru na magistrátu informuje vedení naší odbočky o možnosti zakoupit vhodný objekt nedaleko Prahy, jehož součástí je i železniční vlečka. Tu by bylo možné využít mimo jiné také pro dovoz literatury, určené pro Českou republiku. Návrh se neseťkává s podporou odbočky.

Druhá možnost byla ještě atraktivnější. Samo ústředí v Brooklynu ujišťuje bratry v České republice o své finanční ochotě zajistit koupi či stavbu budovy ve „vhodném“ prostředí, které by odpovídalo významu slova Boží dům. Ale ani tato nabídka, překvapivě, není využita.

Vracíme se proto zpět k darování panelového desetipodlažního domu. Odbočka je darem tak zaskočena, že se dotazuje ústředí v Brooklynu, zda je možné tak velký dar vůbec přijmout. Brooklyn se po odmítnutí své vlastní nabídky rozhoduje ponechat věc v rukách vedení odbočky v České republice a dává příjetí daru zelenou.

Tak česká skromnost nebo spíše malost – tak typická pro obyvatele „malé“ české kotliny – dala přednost Božímu domu v panelákovém sídlišti.

Tam za oceánem těžko mohli vědět, kdo jsou ti štědrí dárci. Ti odpovědní u nás doma to však vědět měli. Tedy, oni to věděli. Ale jako již tolikrát a u mnoha jiných politických a náboženských představitelů, i v jejich případě se naplnilo Kazatelovo varování o tom, že „dar může zničit srdce“. – Kazatel 7:7.

První leden 1993 přináší občanům republiky velkou změnu. Dochází k rozdělení ČSFR na dva samostatné celky. Téhož roku v září pak k zákonnému zaregistrování NSSJ v ČR. A 28. a 29. května 1994 je budova pražského bételu zasvěcena.

Drtivá většina bratrů v ČR si tehdy řekla: „Jak potřebný a štědrý dar od Jehovy“. Jen někteří si pomysleli: „Jsou situace, kterým Jehova dává volný průběh – nezasahuje. Až čas ukáže“.

Co ukázal čas

A čas opravdu ukázal. U některých členů odbočky a dalších polistopadových protagonistů (do jaké míry byl výjimkou Eda S., to nejlépe ví on sám) narůstá pocit důležitosti, moci a osobní výjimečnosti. A někdy i pocit bohorovnosti.

Jeden příklad za všechny: Při oblastním sjezdu na Strahově odváží bratr M. svým autem dvě staré sestry o berlích. Zajede do Diskařské a chce tyto sestry vyložit co nejbližší prostorám pro tělesně postižené a zase odjet. Je však mladým horlivým regulovčikem zastaven a upozorněn, že do Diskařské ulice je vjezd zakázán. Bratr M. se rozhlédne a vidí v Diskařské stát auta, o kterých ví, že patří určitým bratrům.

Mlčí tedy a odjede. Protože je to bratr se sklonem ke spravedlnosti, nedá mu to a říká bratru L. z výboru odbočky: „Jardo, proč nelze dovézt handicapované a zase rychle odjet? Vždyť támhle vidím auta s kouřovými skly. Stojí tam před hlavní tribunou po celý den.“

Odpověď byla poněkud nečekaná: „To jsou ale auta bratrů, kteří financují sjezd. A dávají velké dary na dílo.“

Zde šokující rozhovor končí. 1 Petra 5:2-3 necht' si každý vyhledá podle potřeby.

Auta s kouřovými skly patří těm samým, kteří darovali budovu pro bétel.

A hlavní ze štědrých dárců je výboru odbočky k dispozici jako finanční poradce.

Mezitím všichni členové výboru odbočky absolvují v USA několikátýdenní školení pořádané ústředím v Brooklynu. Nikdo je tam neupozornil na simonii a nepotismus, které se dají očekávat v situaci, jaká nastala v naší zemi po pádu komunismu?

Ať se tam již dozvěděli cokoli, zvěstovatelé, kteří se na ně obraceli s prosbou o nápravu – ať již proto, že věděli, o jaké finanční machinace se jedná, nebo proto, že byli svědky křivd způsobených „maličkým“ (Mt 25:40,45) Kristovým bratrům některými bratry velikány – zbohatlíky, buď nebyli přijati, a pokud ano, žádná náprava se nekonala. A ještě byli označeni jako „ti, co zlobí“.

Nebylo žádoucí stavět se proti mecenášům!

Vrchní mlynář a staří mlynáři po 15 letech

Ti, kteří osobně znali členy výboru odbočky z totalitních let, nevěřicně kroutili hlavami nad změnou v jejich postojích a chování.

Po mnoha letech došla Vrchnímu mlynáři trpělivost a své mlýny v malé české kotlině roztočil. V roce 2005 vyslal do pražského bételu kontrolu z ústředí v Brooklynu. Ta během půlročního auditu zjistila vážná pochybení v práci výboru odbočky.

Závěr auditu: odchod J.G., J.L. a L.M. z bételu. – Tit 1:7a.

Zůstává E.S. a O.K., ten nikoliv v roli koordinátora, ale jako pracovník v překladatelském oddělení. Aby odbočka nezůstala bez koordinátora, je na přechodnou dobu povolán ze Slovenska Anton M. Ke konci roku 2006 přichází pro O.K. doporučení, aby ukončil svoje působení i v překladatelském oddělení. Ti, kteří se vyznají, dobře vědí, že „doporučení“ je pouze jemnější výraz pro příkaz. Z původního vedení odbočky zůstává pouze E.S.

Když odpovědní bratři nejsou příkladem stádu, pak nevzbuzují důvěru v ovcích svěřených do jejich péče. A s důvěrou si nelze pohrávat. Je to velice křehká květinka, o kterou je nutné stále pečovat. Pokud tomu tak není, rychle uvadá. Ne náhodou v některých bratrech uvadá postoj důvěry vůči Společnosti. Statistické údaje z ročenek jsou neúprosné – v České republice se z ovčince Společnosti ovce rychle vytrácejí.

Události, které se staly ve vedení české odbočky v letech 1990 – 2007, také dávají za pravdu starému českému rčení: „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“.

To nás naplňuje očekáváním dalšího.

Zasláno.